

ALMANNAMÁLARÁÐIÐ

Løgtingið
Tinghúsvegur 1-3
110 Tórshavn

17. august 2018
Mál: 18/00730-5
Viðgjørt: BS

Nr. 2/2018

Kaj Leo Holm Johannesen
Løgtingsmaður

Svar uppá fyrispurning eftir Tingskipanini § 52a

Fyrispurningur um væntandi stuðlum til óhjálpin fólk, settur landsstýrismanninum í almannamálum Eyðgunn Samuelsen, (at svara skrivliga eftir TS § 52a)

1. Hvussu nógvar persónar undir 67 ár hevir Almannaverkið veitt stuðul til fyri árinum 2016, 2017 og 2018?
2. Hvussu nógvar stuðulstímar tilsamans hevir Almannaverkið veitt til persónligan stuðul fyri árinum 2016, 2017 og 2018?
3. Hvussu nógvir persónar, sum fáa stuðul, eru skerdir í tímum í 2016, 2017 og 2018?
4. Hvussu nógvir tímar eru skerdir til stuðlar í 2016, 2017 og 2018?
5. Hvussu nógvir tímar eru visiteraðir til stuðlar í Almannaverkinum, t.e. tal av visiteraðum tímum og tal av veittum tímum í 2016, 2017 og 2018?
6. Hvør hevir ábyrgdina av persónum, sum ikki fáa nøktandi stuðul, um skaði hendir?
7. Er játtanin á løgtingsfíggarlógini til stuðlar nóg høg til visiteraða tørvin?

Viðmerkingar

Tað hevir verið alment frammi, hvussu Almannaverkið í einar 3 vikur í summarfrítíðini, skerdi sína tænastru til at stuðla fólk, sum eru óhjálpin heima.

Í einum ítøkiligum føri kom alment fram, at talan var um ein persón, sum fekk heilaskaða, sum førði við sær, at hesin nærur einki stuttíðarminni hevir, og er kognitívtt ávirkaður. Hetta merkir, at viðkomandi ikki var førur fyri at klára seg sjálfvan í dagligdegnum, og tí hevði tørv á stuðli. Í lötuni eru 16 stuðulstímar fastlagdir um vikuna, hóast Vejleford Rehabilitering mælir staðiliga til, at viðkomandi fær 40 tímar um vikuna.

Umframt hetta málið, so eru samstundis onnur, sum ikki hava orku at siga frá og eisini missa ella ongan stuðul fáa.

Familjurnar verða púra koyrdar niður mentalt, tey fáa onga feriu og teirra dagligdagur er ótolandi.

ALMANNAMÁLARÁÐIÐ

Dømi er um annan persón, sum er óhjálpin, men fær ongan stuðul. Familjan er púra niðurkoyrd frammanundan, men skipanin tekur hetta ikki við í sínum metingum um tørvin á persónligum stuðli til familjuna.

Politiska skipanin og eitt vælferðarsamfelag kann ikki liva við, at sosialar tænastr og veitingar á henda hátt verða skerðar so álvarsliga, at einstaklingar og familjur verða niðurkoyrdar mentalt - tí verður hesin fyrispurningur settur.

Á Løgtingi, 6. august 2018

Kaj Leo Holm Johannesen

Svar

Stuðulsskipanin fevnir um persónligan stuðul, dagtilboð til børn undir 10 ár, frítíðartilboð, mentortoymi, veristøð v.m. Stuðulsskipanin fevnir sostatt ikki um samdøgursumlætting og vard verkstøð.

Tilboð frá stuðulsskipanini kunnu umframt persónligan stuðul, eisini fevna um eitt ella fleiri av omanfyri nevndu tilboðum.

Stuðul kann vera skipaður sum stuðul ein til ein og sum stuðul í toymum.

Øll svørini eru grundaði á tøl fyri juni mánað í árunum, spurt verður um.

1. Hvussu nógvar persónar undir 67 ár hevdur Almanna-verkið veitt stuðul til fyri árinu 2016, 2017 og 2018?

Talvan niðanfyri vísir tal av borgarum undir 67 ár, ið hava fingið stuðul ein til ein og stuðul skipaðan í toymum.

Ár	1-1 stuðul	Stuðul skipaður í toymum
2016	202	48
2017	223	90
2018	246	117

Stuðul kann eisini verða latin til borgarar, sum eru 67 ár og eldri, um viðkomandi borgarar hava fingið stuðul frá Almanna-verkinum, áðrenn teir fyltu 67 ár, og treytirnar fyri framhaldandi stuðli eru loknar. Í 2016 vóru 6 borgarar, sum vóru 67 ár ella eldri og fingið stuðul ein til ein, í 2017 13 borgarar og í 2018 eru tað 12 borgarar, sum fáa stuðul. Hesir borgararnir eru ikki taldir við í talvuni omanfyri.

ALMANNAMÁLARÁÐIÐ

Hövuðsorsøkin til stóra vøksturin frá 2016 til 2017 í tali av borgarum, sum fáa stuðul skipaðan í toymum er, at mentor toymið (toymi, ið tekur sær av borgarum, sum ganga á serligt skipaðum miðnámi) varð sett á stovn sum nýtt tilboð.

Talvan niðanfyrri vísir tal av borgarum á veristøðum og í øðrum frítíðartilboðum, sum skipað verður fyri í 2018. Talan er um tilboð, har borgarin sjálvur ger av, um hann ynskir at nýta tað ella ikki. Viðmerkjast skal, at hetta eru mett tøl, tí tal av borgarum og tal av tímum verður ikki neyvt skrásett. Talið kann vera skiftandi alt eftir, hvussu nógv borgarin sjálvur ger av at brúka tilboðið.

Frítíðartilboð v.m.	Tal av borgarum	Miðaltal av borgarum pr. viku
Eind 3 - Cafe Fjálvi	11 borgarar	11 borgarar í miðal um dagin
Eind 4 - Veristaðið Skáin	7-12 borgarar	5 dagar um vikuna 12 borgarar, harav 7 eru hvønn dag
Eind 5 - Jolly Klub	15 borgarar	1 kvøld um vikuna, 15 borgarar (umleið)
Eind 6 - Cafe Sólstrálan	10-12 borgarar	1 ferð um vikuna á 3 tímar 10-12 borgarar í miðal
Eind 8 - Gloym meg ei	15-20 borgarar	3 dagar um vikuna (á 7 tímar) 15 - 20 borgarar 1 dag um vikuna (á 4 tímar) 3 - 5 yngri kvinnur 1 dag um vikuna (á 4 tímar) 4 - 6 eldri kvinnur 1 dag um vikuna (á 4 tímar) 3 - 5 menn
Eind 8 - Dagtilhald fyri heilaskadd	20 borgarar	20 borgarar
Eind 8 - Dagtilhaldið í Skotarók	5 borgarar	5 borgarar
Eind 8 – Cafe Fjálvi	15 borgarar	15 borgarar
Eind 9 - Frítíðarklubbin Trivni	20 borgarar	1 - 2 kvøld um vikuna
Eind 9 - Frítíðarklubbin í Eysturoy	15 - 30 borgarar	1 kvøld um vikuna 15 - 20 borgarar
Eind 9 - Frítíðarklubbin í Klaksvík	15 - 30 borgarar	1 kvøld um vikuna 15 - 20 borgarar

2. Hvussu nógvur stuðulstímar tilsamans hevur Almannaverkið veitt til persónligan stuðul fyri árinum 2016, 2017 og 2018?

Talvan niðanfyrri vísir, hvussu nógvir tímar eru skrásettir til persónligan stuðul (ein til ein stuðul) tilsamans, sum Almannaverkið hevur veitt borgarum fyri árinum 2016, 2017 og 2018.

Ár	Tal um vikuna
2016	1.412 tímar
2017	1.674 tímar
2018	2.291 tímar

ALMANNAMÁLARÁÐIÐ

Sum talvan vísir økist tímatalið á hvørjum ári. Tað er økt serliga nógv í 2018 m.a. tí, at fleiri serligar fyriskipanir, ið krevja nógvar tímar í part, eru settar í verk seinastu tvey árin. Viðmerkjast skal, at stuðulstímar til persónar 67 ár og eldri eru taldir við.

3. Hvussu nógvir persónar, sum fáa stuðul, eru skerdir í tímum í 2016, 2017 og 2018?

4. Hvussu nógvir tímar eru skerdir til stuðlar í 2016, 2017 og 2018?

Spurningar nr. 3 og nr. 4 verða svaraðar undir einum. Almannaaverkið hevur ikki skrásetingar, har møguligt er at fáa neyvar upplýsingar til at svara hesum spurningum við so stuttum fyrivarni, tí neyðugt er at gera manuellar uppteljingar fyri hvønn einstakan persón fyri øll trý árin, sum spurt verður um, og tað krevur longri tíð.

Landsstýriskvinnan viðmerkir, at tá ið ferja og onnur frítíð skal haldast, verður avloysaraskipan ikki altíð nýtt. Grundgevingin kann bæði vera faklig og fíggjarlig, tí tað áliggur leiðsluni at hava ein so skynsaman rakstur sum til ber.

Tað er oftani soleiðis, at tað ikki ber til at seta ein ókendan avloysara til fólk í eitt stutt tíðarbil. Eisini vísir tað seg javnan at verða trupult at fáa avloysarar yvirhøvdur. Funnið hevur tí verið fram til aðrar loysnir, í samráð við avvarðandi, har tað hevur borið til. Í øðrum førum hevur verið møguligt at veita eitt nú samdøgursumlætting í staðin.

Tað kemur fyri, at borgari fær eina broyting í stuðulstímatalinum. Hetta er vanligi tá tænastan verður endurskoðað, tí tørvurin er broyttur ella tá onnur tilboð eru, ið eru betri hóskaði til borgarans tørv.

5. Hvussu nógvir tímar eru visiteraðir til stuðlar í Almannaaverkinum, t.e. tal av visiteraðum tímum og tal av veitum tímum í 2016, 2017 og 2018?

Almannaaverkið skrásetir ikki neyvt munin millum visiteraðar og veittar tímar.

Skipanin hjá Almannaaverkinum virkar soleiðis, at tá borgari ella avvarðandi søkja Almannaaverkið um eina tænastu innanfyri økið hjá Trivnaðartænastuni, so verður ein sosialfaklig heildarlýsing gjørd av støðuni og ynskjunum hjá viðkomandi fyri at greiða, hvat endamálið við tænastuni er – hvør tørvurin er. Tað kann vera:

- hjálp til at skipa gerandisdagin
- umlætting
- hjáverutímar
- frítíðartilboð
- fylgi
- o.t.

Almannaaverkið hevur ymsar tænar, ið kunnu veitast til hesi ymisku endamálini. T.d. kann ein persónur, ið ynskir eitt ávíst tímatal til persónligan stuðul, heldur verða visiteraður til at fáa eina tænastu, ið er sett saman av ymsum tilboðum, eitt nú tímar við persónligum stuðli, dagtilboði og samdøgursumlætting.

ALMANNAMÁLARÁÐIÐ

Tímatalið, ið skal til fyri at nøkta tørvin, er ymiskt, alt eftir hvør av hesum tænastrum er tann skilabesta í ávísa fòrinum – antin stovnstilboðið og/ella persónligi stuðulin.

Sambært bíðilistanum fyri juni 2018, eru tað 38 persónar, ið eru visiteraðir at hava tørv á stuðulstænastrum, men sum bíða eftir tænastru. Av hesum eru 21 persónar, sum bíða eftir at fáa stuðul ein til ein.

Víst verður annars til svar til spurning 2 um, hvussu nógvur tímar Almanna-verkið hevur veitt til persónligan stuðul.

6. Hvør hevur ábyrgdina av persónum, sum ikki fáa nøktandi stuðul, um skaði hendir?

Tað ber ikki til at svara hesum generelt, men stóða má takast til møguliga ábyrgd í hvørjum einstøkum fòri eftir galdandi reglum.

7. Er játtanin á lógtingsfíggarlóginu til stuðlar nóg høg til visiteraða tørvin?

Játtanin er avsett til Trivnaðartænastru, sum hevur virksemlu, sum er partvíst skipað við heimild í forsorgarlóginu og partvíst við heimild í barnaverndarlóginu. Virksemlu fevnir um dag- og virknistilboð, bútilboð, umlættingartilboð, stuðuls- og viðgerðartilboð. Játtanin á lógtingsfíggarlóginu er tí ikki oyramerkt til stuðulstænastru.

Tænastrustóðið verður ásett í mun til tað, sum lógtingið játtar til endamálið. Síðani undirritaða landsstýriskvinna tók við, er játtanin til Trivnaðartænastru hækkað við 55,3 mió. kr., harav 39,1 mió. kr. er í sambandi við økt ella nýtt virksemlu.

Hinvegin eru Trivnaðartænastru undir stóðugum trústi vegna vantandi búpláss í Suðurstreymi, ógreiðum markamótum millum land og kommunur, og tí at tænastrurnar skulu tillagast til ein alt meira fjølbroyttan tørv hjá borgarum. Á hvørjum ári verður neyðugt at seta í verk bráðfeingis einstaklinga fyriskipanir, sum eru kostnaðarmiklar, skulu tær fíggjast innanfyri játtanina, so kann tað hava tær avleiðingar, at játtanin, sum ætlað var til aðrar tænastru, má skerjast, og at bíðilistin veksur.

Eyðgunn Samuelsen
landsstýriskvinna